



Trasa pre telesne znevýhodnených

Vyznačenie spoločne zabezpečili



Ďakujeme ŠTÁTNYM LESOM TANAP-u
a spoločnosti HARTMANN-RICO
za podporu pri tvorbe a realizácii projektu

TATRY BEZ BARIÉR





OBSAH

Úvod	5
Tichá dolina v Oraviciach	7
Bobrovecká dolina	9
Roháčska dolina	11
Popradské pleso	13
Rainerova útulňa	15
Tatranská Javorina - Podmuráň	17
Náučná geologická plocha	19
Bielovodská dolina	21
Prielom Dunajca	23
Múzeum TANAPu	25
Expozícia tatranskej prírody	27
Informačné centrum	29
Integrovaný záchranný systém	31



PRIELOM DUNAJOV

Auto camping SL

Výletná reštaurácia

Inf



ÚVOD

Medzi nami je nemálo takých, ktorí majú radi pokojné zážitia prírody. Vystupujú na skalnaté vrcholy, zostupujú do dolín, oddychujú pri hučiacich bystrinách. Majú možnosť a využívajú každú príležitosť. Sú však medzi nami i tí, ktorí takúto možnosť stratili a my sme akosi pozabudli dať im opäť príležitosť nahliadnuť do zákutí tatranskej prírody.

Preto sme sa už pred siedmimi rokmi zamerali na vytvorenie siete značkových turistických chodníkov pre ľudí so zníženou schopnosťou pohybu práve v Tatranskom národnom parku. Projekt TATRY BEZ BARIÉR budujeme v spolupráci so spoločnosťou Hartmann-Rico. Dokázali sme tak zrealizovať spoločný cieľ – sprístupniť naše najvyššie hory všetkým tým, ktorí sa na vlastných nohách do hôr už nedostanú, ale aj rodinám s deťmi a starším občanom.

Na výlet v našom najväčšom a najstaršom národnom parku si počas celého roka môžu vybrať jednu z ôsmich turistických trás. Pre bezbariérový prístup je vhodne upravený a označený chodník v Bobroveckej a v Tichej doline v Západných Tatrách a na lesnej ceste na Žverovke vedúcej Roháčskou dolinou k Ťatliakovej chate. Spoločne s chodníkmi k Rainerovej útulni, na Popradské pleso, s chodníkom v Bielovodskej doline, v Javorovej doline a v Prielome Dunajca v PIENAPe, je tak na území Tatranského a Pieninského národného parku sprístupnených viac ako tridsať kilometrov turistických chodníkov pre občanov so zníženou schopnosťou pohybu. Spoločne s nami majú tak možnosť nahliadnuť do tajov a krás tatranskej prírody.

Veríme, že sme to zvládli a želáme si, aby sa aj oni na potulky tatranskou prírodou opätovne radi vracali.





Lesná cesta TICHÁ DOLINA V ORAVICIACH

Západné Tatry sú mladým horstvom, južné svahy sú kratšie a strmšie, severné dlhšie s miernejším sklonom. Hlavný hrebeň je 37 km dlhý, prevažná väčšina vrcholov je vyššia ako 2000 metrov n. m., najvyšším z nich je Bystrá (2 248 m n.m.). Vegetácia v tejto časti Tatier utrpela najmä vplyvom vysokohorského salašníctva a pálenia dreveného uhlia. Klčovaním kosodreviny klesla horná hranica lesa o 150 metrov. Lesná cesta je vhodná aj na nenáročné zimné túry so sánkami. Je vypluhovaná a tak ľahko prístupná. Fantastická scenéria okolitej prírody je nádherná a keď ju zastihnete v iskrivom bielom ráne, to je niečo nezabudnuteľné. Cesta nie je strmá a nie je na nej nič, čo by mohlo návštevníka nemilo prekvapiť. Snáď okrem stôp lesnej zveri, ktorá ňou v noci prebehla.



Začiatok trasy	Oravice
Koniec trasy	pri horárni v Tichej doline
Značka	červená
Dĺžka trasy	3,4 km
Povrch	asfalt
Náročnosť	odporúčame so sprievodom osobným autom do Oravíc na parkovisku vzdialenom 200 m od nástupu na turistický chodník
Prístup k trase	
Zaujímavosti	termálne kúpalisko



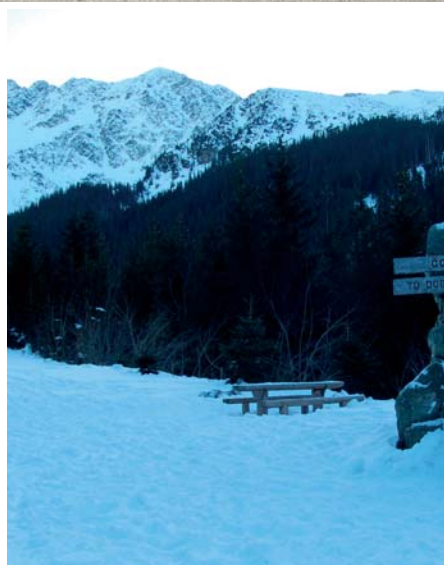


Lesná cesta **BOBROVECKÁ DOLINA**

Bobrovecká dolina sa nachádza v severnej časti Západných Tatier. Je ľadovcovou dolinou s prirodzeným výskytom teplých prameňov, ktoré dnes z podzemia výdatne zásobujú oravické termálne kúpaliská. V minulosti sa z okolitých vápencov páliło vápno, základy vápenných pecí sa zachovali dodnes. V súčasnosti je Bobrovecká dolina vodným zdrojom Oravského skupinového vodovodu zásobujúcim pitnou vodou takmer všetky oravské mestá a obce. Aj táto lesná cesta je v zime odpluhovaná, ľahko prístupná a tak vhodná aj pre aktivity na sánkach. Keďže prebieha lúkami, svieti na ňu slniečko počas celého dňa. Brloh medveďa v jej blízkosti síce nie je, ale môžete na nej nájsť vlčí trus, pretože práve táto šelma tu žije. Nie je výnimkou, že v snehu na ceste zanechá stopy vysoká lesná zver.



Začiatok trasy	Oravice
Koniec trasy	pod Grúnikom
Značka	modrá
Dĺžka trasy	3,2 km
Povrch	asfalt
Náročnosť	odporúčame so sprievodom osobným autom do Oravíc
Prístup k trase	s možnosťou parkovania na parkovisku vzdialenom 200 m od nástupu na turistický chodník
Zaujímavosti	zachované základy vápenných pecí, termálne kúpalisko





ROHÁČSKA DOLINA

Roháčska dolina je príkladom ľadovcom tvarovaného terénu. Jeho pozostatkom sú v jej závere Roháčske jazerá. Návštevníkovi sa už počas prechádzky po ceste vedúcej k bývalej Ťatliakovej chate ponúkajú krásne pohľady na hlavný hrebeň Roháčov, skupinu Baníkova, Troch kôp či Plačlivého, Ostrého Roháča a Volovca. Pri istej dávke šťastia môže pozorný turista vybavený ďalekohľadom pozorovať už z priestoru Roháčskej doliny kamzíka, svišťa či orla skalného. Počas zimy je cesta takmer vždy pod súvislou pokrývkou snehu. Zväčša sa udrží až do polovice apríla. Slnkom zaliata je vhodná na túru na lyžiach so stúpajúcimi pásmi v závese so sánkami. Z chodníka sú krásne pohľady na zasnežený hlavný hrebeň Roháčov.



Začiatok trasy	Zverovka
Koniec trasy	bývalá Ťatliakova chata
Značka	červená
Dĺžka trasy	3,1 km
Povrch	asfalt
Náročnosť	nevyhnutný sprievod
Prístup k trase	osobným autom na parkovisko pod zjazdovkou Spálená
Zaujímavosti	Múzeum oravskej dediny





POPRADESKÉ PLESO

Popradské pleso leží vo výške 1494 m n. m. v prostrednej časti Mengusovskej doliny, pred ústím Zlomísk na hornej hranici lesa, z jednej strany pod zrázmi Ostrvy, z druhej pod zalesnenými výbežkami Kôpok. V 18. storočí sa nazývalo aj Rybie pleso, pretože bolo jediné na južnej strane Tatier, v ktorom v tom čase žili ryby. Prvá primitívna turistická chata pri Popradskom plese bola postavená v roku 1879 v čase, keď sa začal rozvíjať cestovný ruch. K plesu sa môžete vybrať počas celého roka. Od jari do jesene aj na bicykloch, v zime na lyžiach s pásmi či so sánkami.



Začiatok trasy	zastávka TEŽ Popradské pleso
Koniec trasy	Popradské pleso
Značka	modrá
Dĺžka trasy	4,5 km
Povrch	asfalt
Náročnosť	nevyhnutný sprievod Tatranskou električkovou železnicou z Popradu, Starého Smokovca, Tatranskej Lomnice a Štrbského Plesa, osobným autom s možnosťou parkovania pri zastávke TEŽ
Prístup k trase	







RAINEROVA ÚTULŇA

Najnavštevovanejšou turistickou trasou v Tatranskom národnom parku je bezo sporu Hrebienok v predĺžení červeno značeného turistického chodníka vedúceho k Rainerovej útulni. Prvej turistickej útulni v nadmorskej výške presahujúcej tisíc metrov. A snáď i preto, že tento turistický chodník je rovnako ľahko prístupný aj v zime. Navyše aj ako bezbariérovú turistickú trasu ju v čase dostatku snehu zdoláte aj s deťmi na sánkach.



Začiatok trasy	pri dolnej stanici pozemnej lanovky v Starom Smokovci
Koniec trasy	pri Rainerovej útulni
Značka	červená
Dĺžka trasy	4,2 km
Povrch	zhutnený štrkový
Náročnosť	potrebný sprievod
Prístup k trase	z Popradu TEŽ, osobným autom do Starého Smokovca







TATRANSKÁ JAVORINA PODMURÁŇ

Turistický chodník sa vinie Javorovou dolinou popri riečke Javorinka. Názov 10 km dlhej doliny vystihuje skutočnosť, že v okolitých lesoch mali v minulosti významné zastúpenie práve javory. Lesy niekdajšieho javorinského veľkostatku značne utrpeli exploataciou pre potreby niekdajších javorinských železiarní a lepenkární, pálením dreveného uhlia a veľkoplošnými hororubmi. Tak sa stalo, že v Javorovej doline je ich zastúpenie minimálne alebo chýbajú úplne. V zime môžete ísť dolinou na bežkách, alebo na lyžiach s pásmi a pritom ťahať za sebou na sánkach malú ratolesť. Blízkosť toku je v mrazivých dňoch zárukou hrubej inovate na konároch stromov, čo vykresľuje nádhernú zimnú rozprávku.

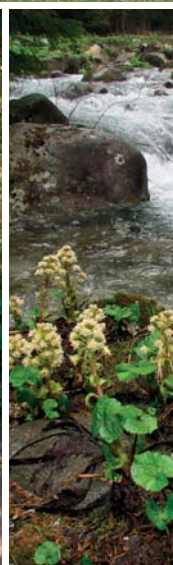


Začiatok trasy	Tatranská Javorina
Koniec trasy	horáreň Podmuráň
Značka	zelená a modrá
Dĺžka trasy	1,9 km
Povrch	zhutnený štrkový
Náročnosť	odporúčame so sprievodom autobusom alebo osobným autom,
Prístup k trase	zastávka a parkovanie pri pošte 500 m od nástupu na turistický chodník
Zaujímavosti	Poľovnícky zámok kniežata Ch. K. von Hohenlohe v Tatranskej Javorine, rímsko-katolícky kostol sv. Anny a cintorín v Tatranskej Javorine



NÁUČNÁ GEOLOGICKÁ PLOCHA V PRÍRODE

Jedinečnú geologickú expozíciu vo voľnej prírode môžete na Slovensku vidieť práve pri návšteve Javorovej doliny. Na modro značovanom turistickom chodníku pred vstupom do doliny vytvorili pracovníci Štátnych lesov TANAPu Náučnú geologickú plochu Podmuráň. Dominujú jej vzorky hornín, ktoré sa v Tatrách nachádzajú od ich vzniku až podnes. Na skalách sú tabuľky s názvom horniny, jej pôvode a veku s dodatkom, ktorá časť Tatier je z tej ktorej horniny budovaná. Malé časti každej vystavenej horniny sú zbrúsené tak, aby bola jasne viditeľná jej štruktúra. Súčasťou geologickej expozície v prírode sú panely s fotografiami a podrobným popisom zrodu Tatier, spôsobu a časového obdobia ich vyzdvihovania, ako aj ich tvarovania do dnešnej podoby. Zložitý výrazový slovník geológie je pretlmočený do ľahko zrozumiteľných textov. Každý z nich dopĺňa fotografia alebo kresba, ktorú si priamo na mieste môže turista porovnať so skutočnosťou. Geologickej expozícii v prírode dominuje žulový balvan s plastikou znázorňujúcou praveké more, z ktorého Tatry vzišli. Priamo na mieste nechýba panoramatická fotografia Tatier s popisom vrcholov, ktoré má turista možnosť vidieť pred sebou. Napokon navrhnená kopa kameňa, ktorá je súčasťou expozície, symbolizuje morénu dotlačenú ľadovcom do údolia.



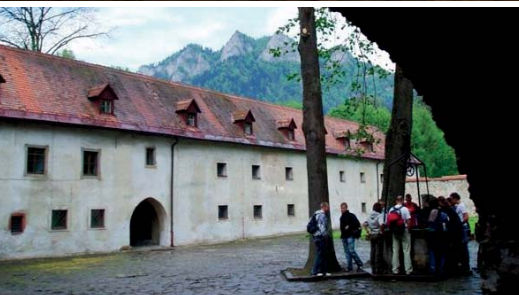


LYSÁ POĽANA BIELOVODSKÁ DOLINA

Takmer 16 km dlhá dolina dostala svoj názov podľa potoka Biela voda. Jej dno vystielajú granitové biele okruhliaky. Bielowodská dolina bola už v 18. storočí pastierskym terénom piatich goralských obcí a tak sa aj v jej názvosloví uplatnili ľudové vplyvy z pastierskej terminológie. Platí to aj o dávnejšom názve Podúplazská dolina, ktorý vystihuje alpínsky charakter doliny so strmými trávnatými svahmi posiatymi skaliskami. Slniečny zimný deň je ako stvorený na prechádzku Bielowodskou dolinou. V doline sú nádherné pohľady na ľadopád v Tisovkách a tiež romantický pohľad na zasnežené štíty od horárne. Pri troche šťastia je možné vidieť aj lesnú zver.



Začiatok trasy	Lysá Poľana
Koniec trasy	horáreň v Bielowodskej doline
Značka	modrá
Dĺžka trasy	4 km
Povrch	zhutnený štrkový
Náročnosť	odporúčame so sprievodom autobusom alebo osobným autom,
Prístup k trase	zastávka a parkovanie 200 m od nástupu na turistický chodník
	Biela voda je hraničnou riekou medzi Slovenskom a Poľskom,
Zaujímavosti	možnosť priechodu cez slovensko-poľskú štátnu hranicu v Lysej Poľane



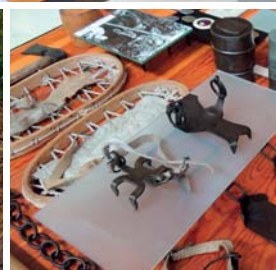


PRIELOM DUNAJCA (PIENAP)

Nevšedný a bohatý prírodný potenciál Pienin využíval človek už v praveku. A hoci tu usídľujúci sa ľud choval a pásol prevažne dobytok alebo v malom ťažil kameň či tehliarsku hlinu, jeho zásahy zanechali na tunajšej prírode len minimálne stopy. V Pieninskom národnom parku je takmer 40 km turistických chodníkov. Jedným z nich je aj viac ako 8 km dlhý náučný chodník Prielomom Dunajca s desiatimi zastaveniami. Ak je v zime dostatok snehu, môžu chodník využiť bežkári alebo rodičia ťahajúci svoje ratolesti na sánkach.

Začiatok trasy	Červený Kláštor
Koniec trasy	Lesnica
Značka	červená
Dĺžka trasy	8 km
Povrch	zhutnený štrkový
Náročnosť	odporúčame so sprievodom
Prístup k trase	osobným autom do Červeného Kláštora alebo Lesnice
Zaujímavosti	kláštor Červený Kláštor, plte na Dunajci







Múzeum TANAPu

Múzeum Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici je špecializovaným múzeom v oblasti ochrany prírody Tatranského národného parku s odborným zameraním na prezentáciu živej a neživej prírody a ľudské aktivity v tomto území. Pritom plní svoju nezastupiteľnú poznávaciu, dokumentačnú, prezentačnú a výchovno-vzdelávaciu funkciu. Vystavené exponáty z oblasti geológie, fauny a flóry, histórie a etnografie na území Tatier sú v každodennej starostlivosti odborných pracovníkov Výskumnej stanice a Múzea Štátnych lesov TANAPu.

Pre záujemcov z radov návštevníkov Múzeum ponúka premietanie videofilmov alebo prednášky s tematikou ochrany prírody v národnom parku. Svoje nezastupiteľné miesto tu majú nielen informačné materiály o Tatranskom národnom parku, mapy, kalendáre, časopis Tatry či pohľadnice, ale aj odborná literatúra s tematikou histórie a ochrany prírody v Tatrách.



Otvorené celoročne v mesiacoch:

máj-september	Po-Ne: 8.30-12.00 a 13.00-17.00
október-apríl	Po-Ne: 8.30-12.00 a 13.00-16.00
Vstupné	www.lesytanap.sk/služby/muzeum
Tel. info:	+421 52 478 03 65
E-mail	muzeum@lesytanap.sk





Expozícia tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici

V Expozícii tatranskej prírody sa na ploche takmer 3 hektáre návštevníkom predstavuje 290 bylín a drevín od rastlinstva podhorských lúk cez lesný podrast až po vegetáciu alpínskeho a subniválneho stupňa. Ako prvé rozkvitajú svetloľalové kvietky šafranu spišského, postupne sa k nim pridávajú žlté kvety chudóbky vždyzelenej a fialové kalichy ponikleca slovenského. Botanická záhrada ponúka turistom endemický druh Tatier a Fatry mak tatranský, vzácnu skalokrásku pyrenejskú, trávničku alpínsku a vičenec horský vyskytujúce sa v Tatrách len na jednej lokalite. Z glaciálnych reliktov tu rastie dryádka osemľupienková, lomikameň ovisnutý, turička jednoduchá a ostrička myšia. Ako posledná rozkvitá astra spišská. Milovníci skalničiek si môžu sadeničky a semená tatranských rastlín a drevín kúpiť priamo v botanickej záhrade. Medzi viac ako 60 druhmi rastlín nechýba najžiadanejší plesnivec alpínsky, silenka bezbyľová, lomikameň metlinatý, zvonček maličký, klinček ľadovcový, veternica narcisokvetá, klinček včasný, dryádka osemľupienková či horec.

Expozícia tatranskej prírody sa nachádza pri hoteli Titris v Tatranskej Lomnici.



	od mája do polovice septembra
Otvorené	9.00-15.00
	od júna do augusta
	9.00-17.00
Vstupné	viď www.lesytanap.sk/služby/ETP



Informačné centrá

Podávajú základné informácie o území Tatranského národného parku, o jeho faune a flóre, o možnostiach turistiky a športu. Samozrejmosťou sú informácie o cestovnom poriadku miestnych spojov alebo o počasí. Návštevníkom ponúkajú turistické mapy, pohľadnice, upomienkové predmety, knihy, videokazety, časopis TATRY, výrobky z prírodných materiálov.

Informačné centrum Tatranská Lomnica sa nachádza v Múzeu TANAPu v Tatranskej Lomnici. Otvorené je celoročne v mesiacoch:

máj - september	Po - Ne: 8.30 - 12.00 a 13.00 – 17.00
október - apríl	Po - Ne: 8.30 - 12.00 a 13.00 - 16.00
Tel. informácie	+421 52 478 03 65
E-mail	muzeum@lesytanap.sk

Informačné stredisko Zverovka-Šindľovec je súčasťou budovy Šindľovec na nástupnej turistickej trase do Roháčskej doliny. Počas letnej turistickej sezóny od 15. júna do 31. októbra je otvorené

Po - Pi: 8.00 - 15.30	So - Ne: 8.30 - 16.30
V zime je otvorené od 27. 12. do Veľkonočných sviatkov vrátane	
St - Pi: 8.00 - 15.30	So - Ne: 8.30 - 16.30
Tel. informácie	+421 43 539 54 80
E-mail	ic.zverovka@lesytanap.sk

Informačné centrum Štrbské Pleso sa nachádza na prízemí budovy Ochranného obvodu ŠL TANAPu Štrbské Pleso nad železničnou stanicou.

Otvorené celoročne	Po – Pi: 8.30-11.30 a 12.00-16.00 So – Ne: 9.00-16.00
Tel. informácie	+421 52 449 23 91
E-mail	ic.spleso@lesytanap.sk





INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Vrtuľníkovú záchrannú zdravotnú službu prevádzkuje s povolením Ministerstva Zdravotníctva SR spoločnosť AIR - TRANSPORT EUROPE, spol. s r.o. Je súčasťou integrovaného záchranného systému: voľbou tiesňového čísla 112 sa volajúci dovoľá na koordinačné stredisko, ktoré bezodkladne zabezpečí potrebné opatrenia a záchranné zložky pre poskytnutie pomoci. Pomoc vrtuľníka je privolaná všade tam, kde je nevyhnutný rýchly zásah lekára a šetrný transport pacienta. Posádky s vrtuľníkom zasahujú pri úrazoch v horských oblastiach, v lesných terénoch a odľahlých lokalitách, pri dopravných nehodách, záplavách či hromadných nešťastiach. Vrtuľníková záchranná zdravotná služba v pohotovosti 24 hodín denne - 7 dní v týždni - 365 dní v roku.

Integrovaný záchranný systém	112
Pohotovosť	Poliklinika Nový Smokovec + 421 (0) 52 442 24 44-6
Lekárne	Nový Smokovec + 421 (0) 52 442 21 65
	Tatranská Lomnica + 421 (0) 52 446 73 95
	Štrbské Pleso + 421 (0) 52 449 22 06
	Zuberec + 421 (0) 43 539 51 58



Vydal | Občianske združenie Zachráňme tatranského kamzíka
Poštový priečinok č. 3
059 60 Tatranská Lomnica
Slovenská republika
e-mail: kamzik.oz@gmail.com

v spolupráci: ŠTÁTNE LESY TATransKÉHO NÁRODNÉHO PARKU
Tatranská Lomnica č. 66, 059 60 Vysoké Tatry, Slovenská republika
www.lesytanap.sk

a s finančným príspevím: HARTMANN – RICO a.s.
Masarykovo nám. 77, 664 71 Veverská Bítýška, Česká republika
www.hartmann.sk

Autor | Lenka Burdová
Fotografie | archív ŠL TANAPu a D. Stanislavová
Grafická úprava a tlač | DANSTA

Tatranská Lomnica 2014

ISBN | 978-80-971741-0-1

